ל) שבת קלז, ב) [בברייתה לה מלחמי אלה רבי שמלחי

מלת והתנים בעי תיהוו ואולי ב"ל והאיחורו

ג) נדה ל:, ד) [זבחים קיח.],

ה) שבת קלו. לעיל מו:,

ו) ז"ל ואמר, ז) [לעיל מו: שבת קלו.], מ) [וכן הוא להדיא בגמרא דילן יומא

כח: קיים אברהם אבינו אפילו עירובי תבשילין],

ט) [שנת קד.],

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה הואה וכו' מפי מורי הוקן: (נ) ד"ה

ל"א מאי וכו׳ אלא לעיכוב

מ"ה סוף מילה:

מוסף רש"י

יום הבראתו כיום הולדו. ממתינין לו כיום

הולדו (שבת קלד.). ערל. שנטמא במת, מקבל הזאה. וטהור מטומאת

מת ליגע בקדשים, ויליף

מהכא דכתיב ויעשו את הפסח בגלגל, דמשמע

שעשאוהו כהלכתו במילה

שעשמויהו כיזכנגוו בנתינה בטהרה, ורובן ערלים היו במדבר, דכתיב לא מלו,

יטמריגן בעשרה בניסן שעברו את הירדן לא מהול משום חולשא דאורחא. אלא בחדרה

ואשתכח דטמאי מתים שהיו בהם, שהרי רובן

טמאי מסים היו. שמסו

אבותיהם כל ארבעים שנה במדבר ונטמאו בהם, ואם

לא קבלו הואה ונטהרו בערלותן אין להם שהות להזות משמלו, דהא לריך

להפריש שלשה ימים בין השלה להואה, רביעי חמישי וששי, וכאן אי לא הוו

עד יום אחד עשר בניסן

הואה ראשונה לאחר שמלו,

תו לא מטי זמן הזאה שניה עד יום חמשה

עשר (זבחים קיח.). ציצין. רלועות של נשר שנשחרו

מן הערלה (שבת קלד.). עטרה. היא שפה גבוה המקפת את הגיד סביב

וממנה משפע ויורד לראשו

(שם וכעי"ז לעיל מז:). ואינו אוכל בתרומה.

אם כהן הוא דילפינן שערל אסור בתרומה (שם ושם). רוב גובהה. לא מימא

רוב העטרה דקתני מתני רוב היקפה, אלא אפילו רוב גובהה במקום אחד

(חרח קלז:) **כוב גובהה של**

יח א מיי׳ פי״א מהלכות פרה אדומה הלכה ג :סמג עשין רס

תורה אור השלם 1. וְהָעָם עָלוּ מִן הַיִּרְדֵּן בייייר לביי ַּבְּעְשׁוֹר לַחֹדֶשׁ הָרָאשׁוֹן הַיָּחָנוּ בַּגִּלְגָל בִּקְצֵה מִוְרַח זַיִּחָנוּ בַּגִּלְגָל בִּקְצֵה מִוְרַח יהושע דיט וֹ: יהושע דיט וַיַּחֲנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בַּגִּלְגָל וַיִּעשוּ אֶת הַפֶּסַח ַרָּיִי בְּעָרֶב בְּעַרְבוֹת לַחוֹדֶשׁ בָּעֶרֶב בְּעַרְבוֹת יהושע ה י יַרְיוּשׁנּיה. 3. בָּעַת הַהִּיא אָמֵר יְיָ אֶל יְהוֹשָׁעַ עֲשֵׂה לְךְּ הַרְבוֹת צָרִים וְשׁוּב מֹל אָת בְּנֵי יִשְׁרָאֵל שׁנִית:

4. כִּי מִלִים הַיוּ כַּל הַעַם יי אָיִים וְכָל הָעָם הַיּצְאִים וְכָל הָעָם הַיּלִדִים בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרְוְּ בצאתם ממצרים יהושע ה ה

תוספות ישנים

לא עדיף יום הצראתו מיום הולדו והאי דקאמר יום הצראתו כיום הולדו היינו לענין דלריך להמתין שבעה: ערל מקבל הואה פי ערל שנטמא במת מקבל הואה ואלטריך לר עקיבא דאמר דמרבה ערל לאחר הואה הוי ערל הוי נחתר הזחה היו ערכ היי לעולם כי עומא קודם הזאה: א"ב מאי שוג ופריך מלמודא ומאי שנית ומשני לאקושי סוף מילה לחסלת מילה וכרי. י"מ א"כ מאי שוג ומאי שנית וגרסי ודלמא לאקושי סוף מילה למחלת מילה ולא נהירא דא"כ מלמודא לא משני מידי מן הקושיא דקאמר ודלמא לאקושי לכן נראה כפי' קמא:

ואיבעית אימא הני מילי היכא דלא מעורה. פי׳ שהטנור אין מעורה לאמו אבל מעורה מחייא חיי ממה שאמו לודאה. שם חכם: יום הבראחו כיום הולדו. לריך להמחין שמונה אוכלת: ערל מקבל הואה שבן מצינו בו'. מימה לר"י מה רחיה

> לערל כי טמא דהא טמא מקבל הזאה כדאמר בפרק דם חטאת (זבחים דף מנו מי חטאת שנטמאו מטהריו שהרי נדה מזין עליה והיא טהורה: ודלמא פסח הכא במומאה הוה. תימה אם כן קרא למה לי לבפרק בתרא דובחים (דף קית.) דייק רבי שמעון דאף לבור לא הקריבו אלא פסחים וחובות ההבוע להם זמן מדכתיב (יהושע ה) ויעשו את הפסח בגלגל למה לי קרא אלא הא קמשמע לן דחובה דהוי כעין פסח קריב דלאו כעין פסח לא קריב ורבנן ההוא מיבעי ליה כדר׳ יוחנן משום רבי בנאה דערל מהבל הזאה ואמר רבינו יצחק דעדיפא קמשני הכא דתניא בהדיא שעשו פסחיהם בטהרה: לא ניתנה פריעת מילה לאברהם אבינו. ומ״מ לגרהם פרע מילתן אע"ג דלא נצטווה כדאמר בב"ר ק' (פ' ס"ד [מ"ו]) דאפי' עירוב תבשילין קיים וא״ת אם לא ניתנה פריעה עד יהושע היכי גמרינן מיניה הא כתיב (ויקרא כז) אלה המלות שאין נביא רשאי לחדש דבר מעתהש

ויהושע אסמכיה אקרא: בקונמרם גרם אם כן מאי שוב. ומאי שנית בעיא באנפי

ויש לומר דהלכה למשה מסיני הוא

נפשה היא ומשני לאקושי ול"ג אלא לאקושי ולא ודלמא ור״ח מפרש דמאי שוב ומאי שנית כולה חדא מילתא היא וגרסינן ודלמא לאקושי כו׳ ולהכי אתא ולא לפריעה ולגי׳ זו לא משני במסקנא מידי אהך קושיא: בוך מילה בו'. הק' הר' ינחק הלבן דהכא דריש משנית לילין

המעכבין את המילה והתם (לקמן דף עב.) דרשי המול ימול ללילין כו׳ ותירן לו ר״ת דהכא לילין המעכבין את הפריעה קאמר ולר"י נראה דאע"ג דנלטווה אברהם על הלילין דריש להו שפיר מקרא דיהושע דהא כי פריך נמי דלמא הנך דלא מהול אין שום חדוש בקרא דיהושע אלא מה שכבר נצטווה תחלה ואם תאמר אם כו שוב נמי דאיירי בפריעה מלי למימר דנלטווה אברהם והיכי מוכח מינה דלא ניתנה פריעה לאברהם ויש לומר דאין לנו לומר שנצטווה

אלא מאי דכתיב ביה בהדיא כגון לילין דדרשינן מהמול ימול דמשמע דלנילין אתא ולא לפריעה דהמול ימול משמע דבר המעכב גוף המילה וה"ק לא ניתנה פריעה לאברהם כיון דלא כתיב בהדיא אלא ליהושע: מאר מעמא לא מהול. משמע דלא מהול כלל ובפרקי דר׳ אליעזר (פ' כט) משמע שמלו דקאמר מי מנה עפר יעקב ראה כל המדבר שהיה מלא מערלותיהן של ישראל ובמגלת סתרים דרבינו נסים נמי משמע שמלו ולא פרעו דכתב בהו כל אותן ארבעים

שנה שהיו ישראל במדבר לא היו פורעים מפני עינוי הדרך: מאר מעמא לא מהול בו'. ואם תאמר ואיך היו אוכלים קדשים

או אפילו בשר כלל כיון שלא מלו שלא הותר להם בשר תאוה אלא על ידי שלמים וערל אסור בקדשים ואפילו אם מלו

מעת לעת והתני שלודאה יום הבראתו כיום הולדו מאי לאו מה יום הולדו לא בעינן מעת לעת אף יום הבראתו לא בעינן מעת לעת לא את המילה בשר החופה את [רוב] העמרה ואין אוכל בתרומה יאמר רבינא ואיתימא רב ירמיה בר אבא אמר רב יבשר החופה את רוב גובהה של עמרה ובמדבר מאי מעמא לא

פרק שמיני

עדיף יום הבראתו מיום הולדו דאילו יום הולדו לא בעינן מעת לעת ואילו יום הבראתו בעינן מעת לעת רב פפא אמר כגון דכאיב ליה עיניה לינוקא ואיתפח ביני וביני רבא אמר כגון שהיו אביו ואמו חבושין בבית האסורין רב כהנא בריה דרב נחמיה אמר כגון מוממום שנקרע ונמצא זכר ביני וביני רב שרביא אמר כגון שהוציא ראשו חוץ . לפרוזדור ומי חיי סוהתניא סכיון שיצא לאויר העולם נפתח הסתום ונסתם הפתוח שאלמלא כן אין יכול לחיות אפילו שעה אחת הכא במאי עסקינן כגון דזנתיה אישתא אישתא דמאן אילימא אישתא דידיה אי הכי כל שבעה בעי אלא דונתיה אישתא דאימיה ואיבעית אימא ה"מ היכא דלא מעוי אבל היכא דמעוי מחייא חיי מאמר ר' יוחנן משום רבי בנאה "ערל מקבל הזאה שכן מצינו באבותינו שקבלו הואה כשהן ערלים שנאמר יוהעם עלו מן הירדן בעשור לחדש הראשון בעשרה לא מהילי משום חולשא דאורחא הזאה אימת עביד להו לאו כשהן . ערלים ודלמא לא עבוד פסח כלל לא ס"ד דכתיב יויעשו את הפסח מתקיף לה מר זומרא ודלמא פסח הבא במומאה היה א"ל רב אשי תניא בהדיא מלו ומבלו ועשו פסחיהן במהרה אמר רבה בר יצחק אמר רב לא ניתנה פריעת מילה לאברהם אבינו שנאמר בעת ההיא אמר ה' אל יהושע עשה לך חרבות צורים וגו' ודלמא הנך דלא מהול דכתיב יכי מולים היו כל העם היוצאים וכל העם הילודים וגו' א"כ מאי שוב אלא לאו לפריעה ומאי שנית לאקושי סוף מילה לתחלת מילה מה תחלת מילה מעכבת אף סוף מילה מעכבין בו דתנן "אלו הן ציצין המעכבין

מהול איבעית אימא משום חולשא דאורחא

היאך מדקדק דערל מקבל הזאה מאבוחינו וי"ל דיוצאי מצרים מלו ופרעו ואותם אכלו קדשים אבל הילודים במדבר שלא מלו לא אכלו קדשים אבל בגשר תאוה היו מותרים שלא נאסרה להם מאחר שאין יכולין לאכול קדשים מידי דהוה אלבי ואיל דהיכא דלא אפשר בהקרבה שרי בשר תאוה כדפירש בפ"ק דחולין (דף יו. ושם):

ימים: מאי לאו. הכי קאמר מה יום הולדו לא בעינן מעת לעת לריך למה לא יקבל הואה אפילו לרבי עקיבא דמרבה (לעיל דף ע.) אף יום הבראה לא בעי מעת לעת: לא עדיף יום הבראתו כו'.

יבמות

מעת לעת. כגון שחללתו חמה אחר חלות היום זה ח' ימים: והתני

לאכילה ואין נותנין שבעה ימים אלא למי שחללתו חמה: חבושין. בשעת עשיה ומצות מילה מוטלת עליהם ולא על אחרים והם אינן יכולין לעשות את פסחן ושחט שלוחן עליהם ואשמעינן קרא שאם ינאו בשעת אכילה מילת בנו מעכבתו: כגון שהוליה ולד רחשו חוץ לפרוזדור. וכבר עברו שבעה ימים ומההיא שעתא הוה ליה ולד דקיימא לן במסכת נדה (דף כט.) יצא ראשו הרי הוא כילוד והשתא בין עשייה לאכילה יצא הגוף דהויא ליה זמן מילה: והתניא. בהמפלת במסכת נדה פיו סתום וטבורו פתוח וכיון שינה לחויר העולם נפתח הסתום פיו ונסתם הפתוח טבורו: אין יכול לחיות. משום דלא יניק: דונחיה אישתא. החולי זן את החולה: אי נימה הישתה דידיה. שהחותו חמה וכשילה חללתו: כל שבעה בעי אמתוני. משינה דהה המרן יום הברחתו כיום הולדו: מעוי. לועק כמו עוי עוי ולא אשגחו ביה בפרק בתרא דיומא (דף עו.): ערל. ישראל שנטמא במת מקבל הזאה ליטהר מטומאתו וכשימול אינו לריך לחזור ולהזות ואוכל בקדשים ולא אמרינן הואת ערלות לא שמה הואה: שכן מלינו בחבותינו. בימי יהושע בפסח גלגל שקבלו הזאה מטומאת מת כשהן ערלים: בעשרה לא מהול. אותן שהיו במדבר שהיו ערלים: הואה אימת עבוד. לטומאת מת שעליהן שרוב לבור טמאי מת היו שנטמאו באבותיהן שכל יולאי מלרים מתו במדבר ואלו הן בניהם כדכתיב (יהושע ה) ואת בניהם הקים תחתם אותם מל יהושע והיאך נטהרו לאכול פסחיהן אם לא קבלו הואת שלישי ושביעי כשהן ערלים או כל אחד ואחד קבל הזאה לשלישי ושביעי שלו בעודו במדבר או עכשיו הזו עליהן כולן יחד בעשור לחדש ובערב הפסח והיו להן ד' ימים כמשפט בין הואה להואה

והא דתנא לודאה יום הבראתו כיום

הולדו הא אתא לאשמועינן שלריך

להמתין עד יום שמיני: דכחיב ליה

עיניה לינוקה והיחפה. בין עשיה

ואיבעית דאם לא היו מזין עד יום אחד עשר לאחר מילה נמנאת הואה שניה מחוסרת זמן. ואית דמפרש להו הואה משום דכל הפורש מן הערלה כפורש מן הקבר ולאו מילתא היא דהא אמר רבי יוחנן בפרק האשה במסכת פסחים (דף נב.) לא שנו אלא ערל עובד כוכבים אבל ערל ישראל דברי הכל טובל ואוכל מיד את פסחו לערב ולשון ראשון שמעתי מפי (ה) הזקן: ה"כ מהי שוב. דמשמע זמנה החריתי הלה להו ש"מ לפריעה: ומהי שנית. השתה דדרשת שוב שנית מאי תדרוש ביה: ל״א מאי שוב ומאי שנים אלא לאו לפריעה. ולהאי לישנא גרסינן ודלמא לאקושי סוף מילה כו' ולאו לפריעה אתא אלא לעיכוב (ב): סוף מילה. ניצין שנשתיירו שלא חתך כל הערלה: אם רוב גובהה. אע"ג דאין רוב הקיפה:

ולא פרעו כמו שמשמע בפרקי דרבי אליעזר ובמגלת סתרים מ"מ כיון דנצטוו על הפריעה ולא פרעו כאילו לא מלו דאי לאו הכי

משום